

Pilt on illustratiivne ning sellel on kujutatud meri.

ANALÜÜSI KOKKUVÕTE

“Puuetega inimeste organisatsioonide rahastamise ja huvikaitse teostamise uuring”

Eesti Puuetega Inimeste Fond SA

Uuringu ja analüüsi teostajad: Baltic Id ja Finantsakadeemia

24.10.2019

Huvikaitse on meie organisatsiooni töö, millega kindlustame, et poliitika kujundamisel arvestatakse teemadega, mis on olulised meie liikmetele ja teistele puuetega inimestele.

Huvikaitsetöö sisuks on:

- teavitamine
- koostöövõrgustiku loomine
- osalemine keskkonna, eelkõige seadusandliku keskkonna loomisel ja arendamisel

Uuringu eesmärk

- Kaardistada Eesti puuetega inimeste organisatsioonide huvikaitsevõimekus ja riigi rahastuse mõju;
- Leida võimalused riikliku rahastuse mudeli arendamiseks, mis tagab:
 - ✓ Organisatsioonide huvikaitsevõimekuse kasvu
 - ✓ Puuetega inimeste organisatsioonide võrgustiku arengu

Laiapõhjaline uuring

- **Finantsanalüüs:** EPIFondi aruandlus, finantsaruanded
- **Sihtrühma uuring:** veebipõhine küsimustik EPIKoja liikmesorganisatsioonidele ja 26 süvaintervjuud võrgustikus tervikuna
- **Teiste riikide ja valdkondade** rahastamise mudelite võrdlus

=> **Ettepanekud** rahastusmudeli arenduseks, mis toetaks võrgustiku arengut

Eelnev info- ja arvamustevahetus:

- **mai** - EPIKoja üldkoosolekul tutvustasime uuringu eesmäärke ja veebipõhise uuringu tulemusi
- **august** - tutvustasime uuringutulemuste alusel tehtud kaardistust ning arutasime tööruhmades läbi ettepanekud
- **oktoober** - ülevaade uuringutulemustest, võrgustiku arengukohtadest ning selle alusel loodud rahajuhtimise mudelitest

Finantsanalüüs

majanduslik jätkusuutlikkus
rahastuse mõju huvikaitsetegevusele

Kokkuvõte: tulud

- EPIFondi kaudu **stabiilne** rahastus ca 950 000 eur aastas
- EPIFondi rahastus on enamuse organisatsioonidele **peamine rahastusallikas**, eriti üleriiklikele liitudele
- **Lisaraha osakaal nõrk**, keskmist kasvu mõjutab üksikute parem tulemus
- **Lisaraha kaasavad paremini maakondlikud kojad** (seotud eelkõige **teenustega** ning KOV toega)
- Kõige raskem on lisaraha kaasata **eraettevõtlastest** (liitude võimalus)

Kokkuvõte: kulud

- Kulude struktuur on aastast aastasse **stabiilne**
- **Eriti EPIFondi rahastusega kaetud kulud:** personal, ruumide rent, sidekulud, traditsioonilised organisatsiooni sisesed üritused
- Tööjõukulud on kõrgemad kodadel
- Liitudel tööjõukulud madalamad või töötajad puuduvad pea pooltel
- **Tugevamatel katusorganisatsioonidel on töötaja ning suuremad lisatulud**

Raha mõju huvikaitsele

EPIFondi kehtiv rahajaotus toetab:

1. liikmeorganisatsioonide arv ja liikmete arv => **kuid liikmeskond väheneb**
2. lisaraha kaasamist => **õnnestunud üksikutel**
3. baasrahastus (kõigile võrdne, kuid projektipõhine taotlemine)

Raha mõju tegevuse aktiivsusele on juhuslik.

- EPIFondi raportite alusel tehtud finantsanalüüs ei näita, et raha mahu suurenemisel oleks raporteeritud rohkem tegevusi, sh huvikaitsetegevusi => **tegevused, eesmärgid ja plaanid?**

Sihtrühma uuring

huvikaitse roll ja võimekus võrgustikus
info- ja arvamuste juhtimine
kommunikatsioon organisatsiooni väliste
sidusrühmadega (sh KOV ja riik)
uute liikmete kaasamine
võrgustiku koostöö

Sihtrühma uuring täpsustab arengukohti

- **Raporteeritud rollides on vormitäidet ja tegevustes inertsit.** Raporteerimise kvaliteet on kõikuv, aga ka tegevuste sisus oleks vaja uusi ideid.
- **Eesmärgistamine ja plaanid.** Enamus organisatsioonidest (61% EPIKoja liikmetest veebipõhise uuringu alusel) ei planeeri ega eesmärgista oma töös huvikaitsetööd.
- **Võrgustiku koostöö.** 37% (EPIKoja liikmetest veebipõhise uuringu alusel) ei tee koostööd teiste puuetega inimeste organisatsioonidega.

- Huvikaitsetöö kompetentsi ja rolli nähakse paljuski EPIKojal, mille tööd hinnatakse. **Oma roll protsessis on pigem reaktiivne, 1/3 katusorganisatsioonid annab aktiivselt tagasisidet.** 26% EPIKoja liikmetest ei pea info- ja arvamuste juhtimist oma liikmete seas oluliseks.
- **Huvikaitseliini hoidja on pigem puudepõhine liit,** vähem maakondlik koda. Maakondlik koda on partneriks KOV-le.
- **Teenust osutavad organisatsioonid** on tugevamad majanduslikult, kuid ka huvikaitsetes.
- **Suhetes siht- ja sidusrühmadega on vähe omapoolset algatust (reaktiivne).** Sh suhtlus KOV-i, riigi ja meediaga.
- **Rahvusvahelist koostööd** on vähem, kuid see on oluline suurtele organisatsioonidele.
- **Tegevused** ja kommunikatsioon on suunatud olemasoleva liikmeskonna ja **võrgustiku sisse.**

- EPIKoja organisatsioonide **liikmeskonna katvus on ca 17% sihtrühmast**. Infoväljas on rohkem inimesi kui liikmeskonnas.
- Ühine mure on **eraisikutest liikmete nõrk pealekasv** (50% tõdes, et uusi liikmeid ei ole kahe aasta jooksul tulnud). Uute liikmete kaasamisel on **kasutusel peamiselt oma liikmeskonna sisesed kanalid ja üritused**.
- Seda eriti **noorte seas** (72% tõdes, et noored ei tunne huvi). Noored on **valmis olema e-kanalite kaudu infoväljas** ja andma oma **panuse ühiskondliku tähendusega projektides**.
- **E-kanalite kasutuses ja nähtavuses internetis on kasvupotentsiaali**.

Mõju ja areng

- EPIFondi kaudu saadud rahastus on kõige stabiilsem tuluallikas, mille toel on üles ehitatud puuetega inimeste organisatsioonide võrgustik, mis on aidanud tõsta avalikkuse teadlikkust ning arendada sotsiaal- ja meditsiiniteenuseid;
- Muutused ühiskonnas eeldavad peamiselt 90-datel üles ehitatud võrgustikult sisemist valmidust arendustegevusteks.

Võtmetegurid

- Eesmärgid ja plaanid
- Huvikaitset planeeriva ja teostava töötaja olemasolu
- Vähene omaalgatuslikkus koostöös ja kommunikatsioonis, mis näitab oma plaani ja sõnumi puudumist
- Võrgustiku koostoimimine eraisikutest liikmeskonna (sihtrühma) huvides, katusorganisatsiooni vedamisel
- Nähtavus internetis ja e-kanalite kasutus

Arengule aitaks kaasa rahastuse süsteem:

- Motiveerib organisatsioone oma tegevusi, sh huvikaitsetegevusi **pikemalt planeerima**
- Olema **suhetes omapoolset vedav**, tegema omavahel suuremat koostööd
- Tegustema ja olema nähtav **internetikeskkonnas**, mis aitab suurendada tegevuste mõju ning jõuda pealekasvava generatsioonini
- Oleks jätkuvalt **väikese kuluga hallatav**: vormid eeltäidetavaks ja digitaliseerida, internetipõhiseks jne

**Noppeid teiste riikide ja
valdkonade mudelitest**

Praktika näitas:

- **Kvalitatiivne hindamine** on toob kaasa kulude kasvu (KULKA, KÜSK, ERK, Sloveenia)
- **Huvikaitse vajab pikemaid eesmärke, plaane ja eelarvestamist versus projektipõhine** toetussüsteem (KULKA, Leedu)
- **Koostööd** saab suunata läbi **katusorganisatsioonide poolse planeerimise ja eelarvestamise** koos oma allorganisatsioonidega (Soome, Rootsi, Sloveenia)

**Ettepanekud võrgustiku
huvikaitse kasvuks läbi
rahajuhtimise**

Koorus kolm arengusuunda:

1. Kaasatuse kasv sihtrühmas
2. Võrgustikusisene koostöö
3. Eesmärgistamine ja planeerimine

Kolme suuna arendus rahajuhtimises

- **Baasrahastus** 40%/30% (*osakaal tõusnud*)
- **Kaasatus sihtrühmas** 45%/40%
(*möödikute arendus*)
- **Lisaraha kaasamine** 15%/20% (*sama, jätkuvalt liitude poole kaldu*)

Baasraha mõõdikud

Mõõdik:

- üldkoosoleku otsusega kinnitatud huvikaitsefookus
- kinnitatud 3 a strateegia fookuse elluviimiseks
- kinnitatud aastane tegevuskava ja eelarev elluviimiseks

3 aasta strateegia ning aastase tegevusplaani kriteeriumid: 1) osalemine õigusloomes, 2) kommunikatsioon siht- sidusrühmadega, 3) info- ja arvamustevahetus oma organisatsioonide võrgustikus

Plaan peab sisaldama vastavalt oma allorganisatsioonide eesmärke ja olulisi tegevussuundasid ja suuremaid ühisprojekte

- **Liitudel 0,25 töökoha täitmine huvikaitsefookuse profiiliga ametikirjelduses, eeltoodud planeerimiseks ja elluviimiseks**

Sihtrühma kaasatuse mõõdikud

Läbi kolme komponendi:

- **Eraisikust liikmed katusorganisatsiooni võrgustikus (logaritmarvutus)**

(Organisatsioonide arvu mõõdik, mis on tänases mudelis, on välja võetud, et hoida tähelepanu sihtrühmal.)

- **Kaasatuse määra keskmine** (Facebook statistika alusel, vt juhend)
- **Kontaktide arv** (nõustamised, esinemised konverentsidel jne kontaktilogi ja osalejate nimekirja alusel), kasutada logaritmarvutust

Lisarahha kaasamise mõõdik

- Mõõdik sama, mis olemasolevas mudelis.
- Toetades enam lisarahastuse leidmist liitudel.
Liidud on täna nõrgema lisarahastusega; eraettevõtlusega koostööd on raskem saavutada.

Kolm stsenaariumi sama baasmudeli alusel

baasmudel 1- kodade ja liitude proportsioon sama, mis
kehtivas mudelis

baasmudeli arendus 2 - edasijagamine läbi liitude
baasmudeli arendus 3- liikmesarv

Baasmudel 1

- Põhirõhk on baasrahal ja kaasatuse määral
- Baasraha osakaalu kasv toetab väiksemate võimalust saada tugevamaks ja võrgustiku ühtlustumine oleks positiivne suund
- Suuremate ühingute suuremad kulud on vähem arvestatud antud mudeliga

VTO-vaimse tervise organisatsioonid

STSENAARIUM 1			
Koguraha kasv sh kojad/liidud,%	39,5%	39,5%	79%
Muude osapoolte koguraha kasv	14,7%	14,7%	
PLAAN			
Mõõdik	Kojad	Liidud	VTO
Baasraha	40%	30%	30%
Raha kaasamine	15%	20%	20%
Liikmesorganisatsioonid			
Füüsilistest isikutest liikmed	25%	30%	30%
Kaasatuse määr	10%	10%	10%
Kontaktide arv	10%	10%	10%
	100%	100%	100%
Edasi jagamine	40%	0%	

Baasmudeli arendus 2

- Edasijagamine on korraldatud läbi üleriiklike puudepõhiste liitude
- Liitudel on suurem roll huvikaitseliini sõnastamisel ja juhtimisel oma organisatsioonide võrgustikus
- Annab suuna konsolideerumisele
- 23% kodade liikmesorganisatsioonidest peaks leidma vastava katusorganisatsiooni
- Nendeks on: kohalikud teenuseosutajad, kohalikud puudeülesed organisatsioonid (üldjuhul nimeviitega invaühing), kohalikud südameseltsid ja psüühilise erivajadusega seotud organisatsioonid

STSENAARIUM 2			
Koguraha kasv sh kojad/liidud, %	37,0%	42,0%	79%
Muude osapoolte koguraha kasv	7,5%	22,0%	
PLAAN			
Mõõdik	Kojad	Liidud	VTO
Baasraha	40%	30%	30%
Raha kaasamine	15%	20%	20%
Liikmesorganisatsioonid			
FI liikmed	25%	30%	30%
Kaasatuse määr	10%	10%	10%
Kontakti arv	10%	10%	10%
	100%	100%	100%
Edasi jagamine	0%	40%	

Baasmudeli arendus 3

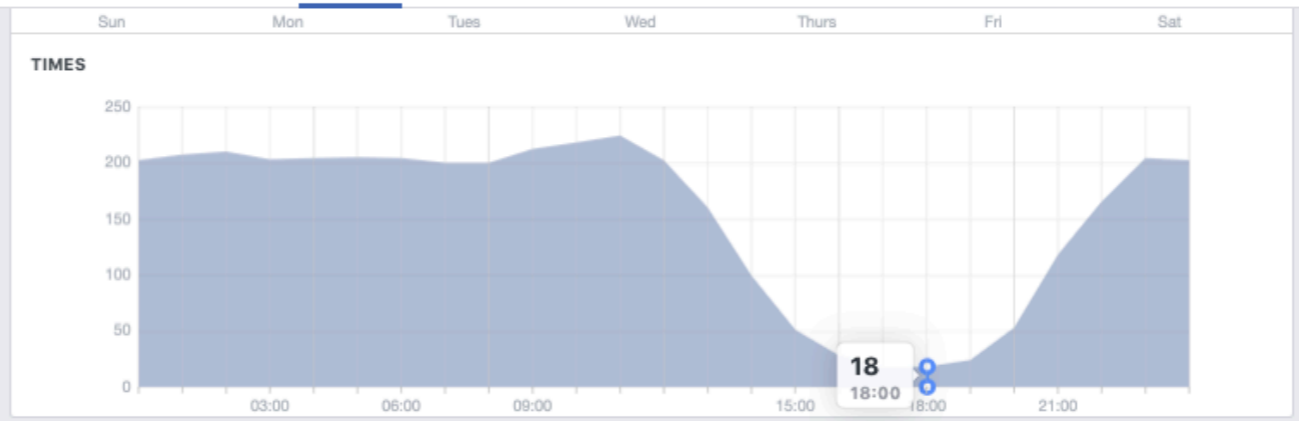
- Liikmesarvu osakaal on suurem, võrreldes baasraha kriteeriumiga, mis tagab suurematele organisatsioonidele suurema rahastuse (suuremad kulud, rohkem liikmeid)
- Jätkuvalt on kasvatatud baasraha osakaalu, võrreldes kehtiva mudeliga
- Edasijagamine on jätkuvalt maakondlikel kodadel, kuid mudelit annab kombineerida baasmudeli arendus 2 tooduga, edasijagamine läbi liitude

STSENAARIUM 3			
Koguraha kasv sh kojad/liidud, %	39,5%	39,5%	79%
Muude osapoolte koguraha kasv			
PLAAN			
Mõõdik	Kojad	Liidud	VTO
Baasraha	35%	25%	25%
Raha kaasamine	15%	20%	20%
Liikmesorganisatsioonid			
FI liikmed	30%	35%	35%
Kaasatuse määr	10%	10%	10%
Kontakti arv	10%	10%	10%
	100%	100%	100%
Edasi jagamine	40%	0%	

Kaasatuse määra arvutus

- **Kuu keskmise kaasatuse määra** saab liites Facebooki poolt kõikide kuu postituste kaasatuse määra ning arvutades sellest aritmeetilise keskmise (liites Facebook poolt antud kaasatuse määrad antud kuu postitustele ja jagades saadus arvu postituste arvuga)
- **Aasta kaasatuse määra** saab kuude kaasatuse määra aritmeetilise keskmise arvutamisel (liites kuu keskmised, jagades 12 kuuga)
- **Facebook statistika arvutab ise iga postituse juures kaasatuse määra**, mille saab kätte adminõigustega Facebook lehe omanik
- **Kaasatuse määr näitab efektiivsust sihtrühmani jõudmisel sotsiaalmeedias, sihtrühma suurus ei mängi rolli**
- **Kaasatuse määra valem:** postituse reageeringud/inimeste arvuga, kelleni see saadeti x 100 (kuid Facebook arvutab selle automaatselt ehk **LIHTNE!**)

- Overview
- Ads
- Followers
- Likes
- Reach
- Page views
- Page previews
- Actions on Page
- Posts**
- Events
- Videos
- Stories
- People
- Local
- Messages

All posts published Create Post

Reach: Organic/Paid Engagement Rate

Published	Post	Type	Targeting	Reach	Engagement	Promote
07/10/2019 09:59	Juhhe!	📄	🌐	50	6%	Boost Post
29/09/2019 09:28	Valge kepi päeval, 15 oktoobril tehakse ajalugu, kui Tallinna	🗨️	🌐	227	4%	Boost Post
27/09/2019 18:54	Tartu Linnavalitsus tunnustas linna parimaid õpetajaid, andes	🔗	🌐	214	18%	Boost Post
22/09/2019 09:12	Täna on Ekraanivaba päev 2019. On oluline teada, millisel juhul	🔗	🌐	219	7%	Boost Post
21/09/2019 18:16	Sel nädalavahetusel toimub Leedus balti nägemispuudega	📄	🌐	106	11%	Boost Post
18/09/2019 19:03	Imeline lugu imelistest inimestest. Ajakiri Eesti naine võttis ette	🔗	🌐	198	10%	Boost Post
18/09/2019 12:03	Nojah, eks Juhtkoerad peavadki igasuguste asjadega hakkama	🔗	🌐	226	8%	Boost Post
17/09/2019 08:35	aja pärast, 15 oktoobril toimuv valge kepi päeval leiab	🔗	🌐	120	8%	Boost Event
16/09/2019 11:48	Kes tahab teada saada, mis asja Eesti Pimedate Liit üldse ajab?	🔗	🌐	186	6%	Boost Post
12/09/2019 14:48	Juba sel pühapäeval saavad huvilised osa kirjeldustolkega	🔗	🌐	115	13%	
05/09/2019 13:05	Rõmsaid uudiseid! Aasta õppija 2019 on Jakob Jõgisuu, kes on	🔗	🌐	210	12%	Boost Post
02/09/2019 17:39	Kui leiad end alatasa kellelegi sulle endale igapäevaseid	🔗	🌐	186	12%	Boost Post
31/08/2019 07:28	Laupäeva hommikusse lugemist kultuurimaailmani jõudmisest.	🔗	🌐	224	9%	Boost Post

Näidis: Eesti Pimedate Liidu Facebooki lehel kuu postituste kaasatuse määrad (valides menüüriba statistika ja postitused)

Pildil on meri ja majakas. Pilt on illustratiivne.

Täname!